

Prva polovica letošnjega šolskega leta je bila precej razgibana. Tukaj ne mislim samo na politično dogajanje v zadnjih mesecih in na val protestov, ki so zajeli vso državo in prebudili marsikaterega, do tedaj apatičnega državljana, ampak tudi na naš dicarski mikrokozmos, saj je ta čas botroval rojstvu ideje o domskem časopisu.

Pobude, ideje in predlogi so rasli iz dneva v dan; entuziazem in požrtvovalni trud vseh piscev in celotne ekipe, pa sta samo potrjevala, da je to tisto, kar v tem času potrebujemo.

Časopis namreč vam – mladim, kreativnim ustvarjalcem daje možnost, da izrazite svoja stališča, (ne)strinjanje z dogajanjem, ki ste mu priča, in želje po spremembah; hkrati pa odpira nove svetove in poglede ter tako spodbuja h kritičnosti slehernega posameznika v družbi.

V letu za nami, natančneje konec meseca decembra, smo se poslovili od tretje zemeljske dobe in vstopili v novo, četrto ero. Maji niso napovedovali konca sveta, temveč le konec nekega obdobja in posledično prehod v novo, ko naj bi obdobje sovraštva, laži, žalosti in individualizma zamenjali ljubezen, resnica, veselje ter enotnost.

Zagotovo je to čas, ki kliče po velikih spremembah. A ne pozabimo – najprej moramo biti sprememba mi sami!

NINA

UREDNIŠTVO

Aljaž Rudolf, Drago Pintarič, Jan Vegelj, Nina Golob

OSTALI PISCI

Lovrenc Habe, Sanja Halb, Stane Perkič, Žan Dolinar

OBLIKOVANJE

Aljaž Rudolf, Matic Veber, Natalija Kosmač

NASLOVNICA

Aljaž Rudolf

FOTOGRAFIJA

Filip Jembrih, Žan Dolinar, Arhiv Dic

LEKTORIRANJE

Jemej Šoštar

IZDAJA

Dijaški dom Ivana Cankarja, 2013

NAKLADA

500 izvodov

O MAMLJAJ SE!

Vedno je treba biti pijan.

Vse je od tega odvisno: to je edino vprašanje. Neprenehoma se moraš omamljati, da ne čutiš strašnega bremena časa, ki lomi tvoja ramena in te tlači k tlom.

Toda s čim? Z vinom, s poezijo ali s krepostjo, kakor hočeš..
Samo – omamljaj se!

In če se zbudiš kdaj na stopnicah palače,
na zeleni travi obcestnega jarka ali v žalostni samoti svoje
sobe, ko je omama že popustila in izginila,
potem vprašaj veter, val, zvezdo, ptiča, uro, vse kar beži, vse
kar ječi, vse kar se vrti, vse kar poje in vse kar govori, vprašaj,
koliko je ura.

In veter, val, zvezda, ptič in ura ti bodo odgovorili: »Ura omame!«

Opijaj se, da te ne bo neusmiljeno trpinčil čas!

Opijaj se brez prestanka!

Z vinom, s poezijo ali s krepostjo, kakor hočeš!«

Charles Baudelaire

KOCKANJE

ZADNJE DEJANJE CASINO KAPITALIZMA?

V zavesti in spominu mlade generacije so zagotovo še vedno demonstracije iz maja 2010. Povezane so bile namreč z »malim«, študentskim delom, kjer so bili v ospredju ravno dijaki in študentje. Končale so se z ekscesom, saj so granitne kocke neusmiljeno letele v parlament. Ravno nasilje, ki je po nekaterih interpretacijah ušlo nadzoru organizatorjev oz. ki naj bi bilo sproducirano s strani opozicije, je predstavljalo trenutek resnice in poslalo sporočilo, ki ga še vedno nismo povsem dojeli. Slaba tri leta kasneje smo tako priča novemu valu protestov – a tokrat velja, da večji del mlade populacije brezбриžno stoji ob strani in se jih udeležuje v bistveno manjšem številu. Tudi zadnje volitve in nekatere predhodne referendumje je zaznamovala nizka udeležba predvsem mladih volivcev. Je mlada generacija res apatična?

Takšno sklepanje naj bi bilo po ugotovitvah raziskave Mladina 2010, ki v eni točki govori tudi o domnevni politični pasivnosti mladih, zavajajoče. Temu na nek način potrjujejo ravno omenjene demonstracije iz leta 2010, kjer so mladi za svojo sporočilo izbrali družbeno nesprejemljivo, bržkone »vandalsko« ravnanje. Zato trdite, da gre za politično nezainteresiranost in apatijo mladih ni le vprašljiva, temveč njihovo neudeleževanje na volitvah (namerno ali ne), pridobiva pomembno politično težo.

Izvoljeni predstavniki tako, razen s strani svojih strankarskih privržencev, ostajajo brez širše ljudske podpore, predvsem s strani novih generacij.

To govori v prid trditvam, da je politika izgubila stik z realnostjo ter prihodnostjo in je obvisela v zraku. za politično nezainteresiranost in apatijo mladih ni le vprašljiva, temveč njihovo neudeleževanje na volitvah (namerno ali ne) pridobiva pomembno politično težo.

Kaj torej čakajo mladi? Morebiti, da starejše generacije prepoznajo svojo zmoto, napačno presojo in prevzamejo delež odgovornosti, tako pa tudi končno popravijo tisto, pri čemur so s svojo podporo sodelovale? Mogoče. Ali čakajo na ustrežnejšo in adekvatnejšo obliko javne komunikacije in e – demokracijo, ki jim je bližja in jim daje priložnost, da pridejo v območje družbene moči in vpliva? Bržkone tudi. Zagotovo velja, da bo čas pokazal kako in v kateri smeri se bo spreminjala naša družba; želja po spremembah pa zagotovo vse bolj tli! Da bi o Vseslovenski vstaji dobili relevantno povratno informacijo, smo za stališča in mnenja o njej povprašali današnje srednješolce.

Spodnja provokativna vprašanja so jim služila kot opora za razmislek in kritično opredelitev:

Se pred našimi očmi odvija zgodovina? Kakšno je tvoje mnenje o demonstracijah?

Nenasilje in vrtnice ali molotovke in kocke?

Kakšna je tvoja prognoza za prihodnost?

Spomnim se, bil je tipičen večer. Počasi sem pripravljala torbo za naslednji šolski dan. Čisto slučajno sem zasledila novice na televiziji, kjer so poročali o demonstracijah na Kongresnem trgu ter v Mariboru. Najprej mi ni bilo nič jasno, vendar sem kaj kmalu odprla oči in prevzel me je občutek moči kot tudi ne moči. Začelo se je. Seveda. Prekipelo je državljanke in državljanom Slovenije. Vsi smo siti teh politikov, ki jim je za nas državljane le figo mar. Koliko nas je, ki smo skriti, ki smo tiho, ki nimamo niti za osnovne potrebe, medtem ko se tisti na vrhu sladijo in se nam posmehujejo v kamere ter obljubljajo, da bo bolje. Čisto prav, da so demonstracije, jih podpiram. Slovenija je demokratična država in državljani imamo vso pravico povedati kaj želimo. Podpiram pa mirne demonstracije. Ne maram nasilja in izgrediv, katerih priča smo lahko bili vsi kot na demonstracijah kot tudi izpred malih ekranov. Čemu napadati tiste, ki so na naši strani? Menim, da kot lahko tudi zasledimo bo kaj kmalu dosežen prvotni pomen demonstracij in bomo kmalu ponovno volili novo vlado. Me ne bi presenetilo. Srčno upam, da bomo imeli na izbiri prave kandidate ter da bo vsak pri sebi raje večkrat premislil za koga bo volil. Drugače bomo vsako leto deležni novih vstaj. In še za zaključek "Demokracija je v tem, da izbereš svoje diktatorje, potem ko so ti povedali tisto, kar ti misliš, da hočeš slišati." Alan Coren.

DRŽAVLJANKA SLOVENIJE

Zaradi demonstracij sem še bolj zmeden. No, zmeden in razočaran. Srčno rad bi verjel, da se pred našimi očmi odvija zgodovina, ampak dvomim. In dvom je očitno tudi v srcu vseh protestnikov. Čeprav na noben način ne zagovarjam nasilja, pa sem prepričan, da bi se lahko protesti nadaljevali v bolj »protestnem« duhu. Navsezadnje v takih primerih razbito okno pusti večji pečat, kot poteptana vrtnica. Posplošeno rečeno, smo Slovenci očitno narod brez neke specifične vizije. Radi bi spremembe, boljše življenje. Ampak pravzaprav nihče nima konkretnih načrtov za prihodnost. Janković nekoč pozitivna alternativa, danes izmeček. Hočemo bolj pravično državo, ampak je nikakor ne bomo dosegli, dokler se ne spremeni miselnost slehernega posameznika. Smo na mrtvi točki, kričimo upajoč za boljšo prihodnost.

JAN, 17

Upori, protesti, celo vojne...vse to je bilo, je, in še velikokrat bo. Posledica? Na dolgotrajni rok: spremembe. Te so nujno potrebne, saj se generacije zamenjajo, nastopijo nove vrednote, ideje in na koncu zahteve; tokratno "kockanje" naj bi zamenjalo po komunizmu, prevarah in umazanem denarju smrdeče "vladarje" naše Slovenije, ki se že itak duši pod kupi dreka. Po mojem mnenju je kar prav, da so nekomu mar posledice tega sranja. Zato podpiram vsakršno vstajo in drznost. Sicer pa ne pričakujem nobenih korenitih sprememb za enkrat, tudi v primeru zamenjave vlade. Sem na strani "presenečanj", saj veliko pričakovanje povzroča še večje razočaranje.

SANJA, 16

Ne, ne odvija se zgodovina saj tako hudo še ni bilo. Se pa ustvarja nova zgodovina, ki se ne bo pozabila ter bo uničila vso bližnjo prihodnost.

ALEKSANDER, 18

Osebnost sem na strani mirnejših protestov. Če že dejstvo, da se je uspelo organizirati in zbrati nekaj tisoč Slovencev, ter protestirati za iste spremembe, ne bo pustilo udarca pri politikih, potem dvomim da bo to doseženo s povzročanjem materialne škode. Ali se z zdajšnjimi protesti piše zgodovina, bomo še videli. To bomo znali oceniti čez dvajset, petdeset, mogoče čez sto let. Odvisno je tudi od rezultata, ki ga bodo ali pač ne bodo prinesli protesti. O izgubljenih bitkah se sicer ne uči v šoli. Nisem pa sicer prepričana, ali so te protesti in predlagane reforme res dovolj, da si spremenile to, kar je potrebno spremeniti. Kot začetek se mi sicer zdijo super; zastavljen imajo dober cilj. Ne smemo sicer pozabiti, da sedaj živimo v največjem sistemu človeške zgodovine. Sedaj ne bodo zadostovali več kmečki upori, kot iz 15.st., saj se ne borimo več proti parim bogatim fevdalcem srednjega veka. Zato pri želji za spremembe sedaj moramo paziti, da s spremembami, ki smo si jih zamislili sami, ne bomo potegnili preproge izpod lastnih nog.

NATALIJA, 16

Da, odvijajo se kmečki upori na slovenskem, samo v stilu 21. stoletja. Mislim, da je to možnost, da se narod pokaže in dokaže da smo mi tisti, ki odločamo kaj se bo dogajal v naši prihodnosti in ne parlament ter tajkuni. Če smo vlado izvolili, jo bomo tudi reformirali. Noben zgodovinski boj se ni končal brez nasilja, in nobenega vojaka nismo slavili, da se ta nebi boril z nasiljem. Zato mislim, da kanček upornosti tu mora biti. Če bomo nadaljevali z demonstracijami ter prebudili ostali narod, ki je že obupano na dnu, mislim da bomo v celoti dosegli to za kar se borimo. ENAKOPRAVNOST. Če nam že ukinjajo proste dneve ter praznike, ter nam pokojninsko dobo postavijo na 64let, nam naj vsaj priskrbijo naš denar, ki tiči v njihovih žepih, da bomo lahko preživeli do vsaj 50 leta! Naj se vrne bivša Jugoslavija!

SVJETLANA, 16

Menim, da se zgodovina piše, bodisi učinkovita ali ne, dejstvo je, da se je zaradi stanja v državi zbralo veliko prebivalcev Slovenije, ki so demonstracije uporabili kot glas nezadovoljstva. Demonstracije podpiram, saj tudi sam želim boljši svet, pošten in enakopraven. Protesti naj bi bili v duhu mirnih demonstracij, saj se z nasiljem doseže le malo stvari. Red je učinkovitejši kot anarhija. Moja prognoza v zvezi s protesti, seveda v idealnih pogojih je, da bi se stvari obrnile na boljše, realnost pa je taka, da se vseh teh zadev ne bo izpolnilo zaradi moralnega vprašanja, nespoštovanja, človeške pokvarjenosti in pohlepa.

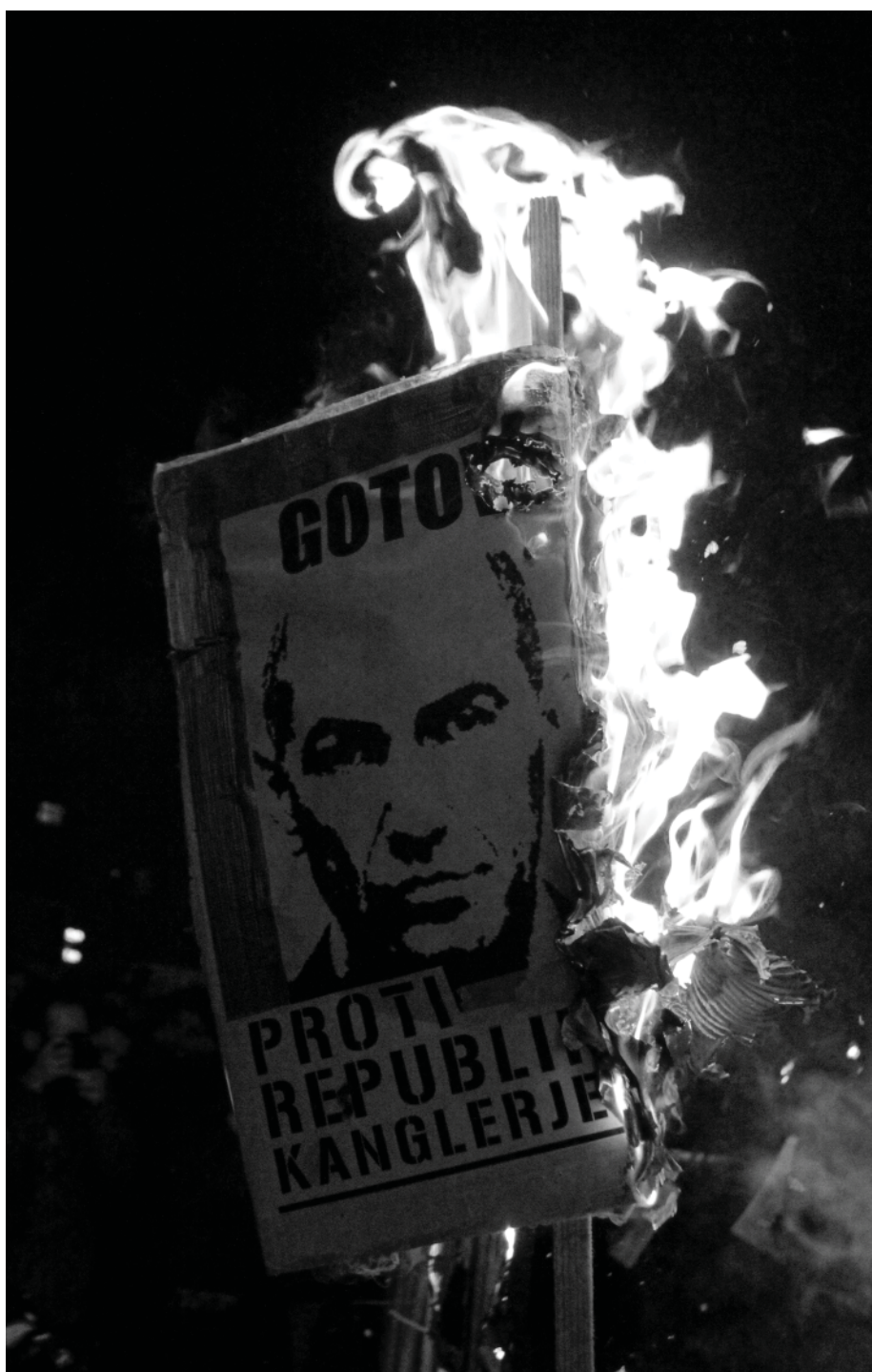
PETER, 17

Nasilje pri protestih ne podpiram. Mislim, da se z mirnimi protesti lahko veliko doseže. Proteste popolnoma podpiram, saj je Slovincem že dovolj stanja v državi, zato ne morejo več sedeti pri miru.

SARA, 17

Propadli bomo!

MANCA

Že od nekdaj je bilo tako, da so ljudje ob nestrinjanju z »višjimi silami« stopili skupaj in jim tako pokazali, da jim ni vseč, njihovo početje – se ne strinjajo z njimi. Toda to so naredili šele tedaj, ko je bila situacija res brezizhodna. Danes se mi zdi, da ljudje hodijo na demonstracije zaradi njene popularnosti. Kriza je-treba je priznat; nekje je pač treba zategovati pasove. Gotovo bi lahko vlada izbrala druge poti varčevanja... a tako so se odločili. Tudi meni ne ugaja, a se skušam zadovoljiti s tem, kar imam. In odlično mi uspeva. Gotovo bo uspelo tudi vam! Poskusite. Menim, da v Sloveniji na demonstracije hodijo tisti ljudje, ki nimajo nič bolj pametnega za počet – tisti, ki v svojem vsakdanjiku niso pridni; torej ne gredo na šiht in pazijo na svoje otroke, nimajo kmetije za katero bi skrbeli, ne ukvarjajo se z lastnimi raznimi (dobičkonosnimi) dejavnostmi, nimajo prijateljev za pir ali druženje,... Naj za konec stopim na drugo stran in napišem, da je včasih res potrebno stopiti na ulice in oblasti pokazati svoje. Preden pa zgrabite za transparente, dobro premislite, za kaj sploh protestirate. Mediji so tisti, ki poročajo o vsem, kar delajo v vladi ter obveščajo o demonstracijah. Mediji pa vas nategujejo. Žal.

LOVRENC, 18

Protesti so v večini primerov nekaj pozitivnega. Vendar mislim, da velikokrat protestirajo predvsem ljudje, katerim je zmanjkalo denarja za njihovo razkošje. Tisti, ki pa zares nimajo za preživetje navadno ne protestirajo, ker čas, ki bi ga namenili protestom, raje namenijo temu, da družino preskrbijo z kakšnim dodatnim prispevkom. Nasilja načeloma ne podpira, saj z tem vlada pokaže željo, po utišanju prebivalcev. Vendar če je to edini način za spremembo, se z njim nasiljem strinjam. Zgodovina se ne piše, saj nekaj tisoč protestnikov, kot vidimo ne spremeni veliko, da bi spremenili tok dogajanja bi morali protestirati v večjem številu.

TINA, 17

Nageljčki samo za poštene!

TANJA

Granitne kocke v obliki vrtnic pred vse državne institucije!

KLARA

Zadnje čase se v to nisem poglobljala, tako da niti nisem tako zelo na tekočem.

PETRA, 18

Pred našimi očmi se ne odvija zgodovina. Demonstracije so opozorilo politikom za njihova (ne)dela. Priti mora do sprememb. Dokler v javnem sektorju in nasploh zaposlujejo samo prijatelje in sorodnike je pričakovano, da se ne bomo ljudje s tem strinjali.

NACE, 15

Mislim, da se pred našimi očmi odvija zgodovina. Demonstracije so pomembne, saj ljudje tako izražajo svoje mnenje. Sam podpiram mirne proteste; za prihodnost pa mislim, da je potrebno biti pozitiven.

BLAŽ, 18

Mislim, da se pred našimi očmi ne odvija zgodovina. Sicer demonstracijam ne sledim, ampak sem bolj za nenasilje in vrtnice. Prihodnost? Ne vem, pustimo se presenetiti... Sicer pa tega ne spremljam, ker me ne zanima.

VERONIKA, 16

Mislim, da se pred našimi očmi odvija zgodovina samo da bodo tokrat, ko bo prišel čas posledice hujše. Zdi se mi prav da ljudje pokažemo, da nam to ni vseč kar se dogaja. Vendar brez nasilja. Mislim, da bi morali vsi ljudje stopiti skupaj in si pomagati, ne da so razlike med ljudmi več kot očitne. Tudi zakoni v politiki s politiko vred bi se morali spremeniti in zamenjati.

TINA, 16

Politikov nekako ne gane kaj se dogaja pred parlamentom. Oni pa notri posedajo in kradejo. Je res, da je treba čim bolje pokazati, da želimo spremembe, ampak dokler ne bo nekaj hudo narobe jih ne bo ganilo. Na žalost politikov naše demonstracije ne ganejo. Če bi se dalo rešiti po mirni poti bi bilo super, vendar pa bo žal enkrat počilo. Prognoza? Če ne bo prišlo do sprememb, potem ne kaj preveč obetavna.

TJAŠA, 20

Mislim, da je prav da ljudje demonstrirajo ampak je žalostno ker ljudje nimajo rešitve, pa včasih sploh ne vedo proti čemu protestirajo. Nenasilje - najprej moramo priti do dna v krizi preden se bomo začeli pobirati.

LUKA, 19

Ja, pred našimi očmi se odvija zgodovina. Po mojem mnenju se vsakih 200 let zgodi zelo podobno. Demonstracije so vsekakor potrebne. Za murjo vrtnice za svinje u parlamentu kocke! Vlada bo padla in Sloveniji se nasmiha mogoče lepa prihodnost.

ŽAN, 17

Na to se ne spoznam kaj preveč, a če so demonstracije tako hude je logično, da so ljudje nezadovoljni in zagotovo ne bi protestirali brez razloga. Mislim, da bi vsi radi imeli novo vlado. Mislim, da bi vsi raje imeli nenasilje, a ljudje po moje več ne vedo, kaj bi storili, ker vsi politiki samo nekaj obljubljajo, storijo, ker vsi politiki samo nekaj obljubljajo, storijo pa nič. Razmere v Sloveniji so slabe in ljudje bi radi spremembe. Vlada bi nekaj morala storiti, drugače bo vse samo še slabše. Morda bi morali začeti upoštevati ljudi in njihova mnenja in ne samo gledati nase.

MLADI IZ EVROPE ZDRUŽILI

„Youth made in Europe“ je evropski projekt, ki združuje več mladih generacij iz Poljske, Nemčije in Slovenije. Natančneje smo to dijaki iz Dica v sodelovanju z učenci Pionirskega doma, študenti iz poljskega Wroclova ter Dr. Gundula Engelhard skupaj z nemškimi mladostniki. Prvi dialog smo med sabo vzpostavili v času od 30. novembra do 2. decembra v mestu Görlitz v Nemčiji, sledilo pa jih bo še nekaj, med drugim marca tudi pri nas.

Z 12 urno vožnjo za nami, smo v skrajno vzhodni Görlitz, mesto dežele Saške, iz Ljubljane prispeli v petek zjutraj ob pol osmih, vsi utrujeni in zaspani. Ob prihodu je sneg že močno naletaval, mrzel veter pa nam je zbistril možgane ter prepihal trde kosti. Počasi smo se namestili v enoposteljnih sobah domačega ter prijetnega študentskega doma. Vsekakor moram omeniti svojo sobico v drugem nadstropju, katere okno je ponujalo prečudoviti razgled na visoke hiše z rdečimi strehami in sivimi fasadami, ki so tistega jutra bile odete v zimsko pravljico. Po kratkem predahu, ki smo ga eni uživali ob oknu, drugi kratek čas v postelji, smo se nato peš odpravili do Univerze Görlitz. Kratek sprehod je omogočil bežen vtis nemškega mesteca, ki je v času po drugi svetovni vojni bil razdeljen na nemški Görlitz in poljski Zgorzelec. Ločuje ju reka Nysa, povezujejo pa ju številni mostovi. Pot do univerze je razkrivala tudi turobno, blatno in obrečno naravo. Kakorkoli že, stavba šole je od zunaj in znotraj moderno grajena in ima veliko predavalnico, v kateri smo se prvič srečali s Poljaki in nemškimi organizatorji. Slednji so nas v nemščini pozdravili in nam razložili potek tridnevne izmenjave. Bistvena so bila predavanja, poročanja o dosedanjem delu, bile naj bi tudi kreativne literarne, fotografske in filmske delavnice, ki pa niso bile najboljše organizirane.

Srečanje vam bom, kakor se spodobi, predstavila iz dicarskega vidika. Glede na to, da je to mednarodni projekt, je bilo za večino nas razočaranje veliko, ko smo ugotovili, da o predavanjih v angleščini ne bo ne duha ne sluha. Jaz in Martina pri razumevanju nemških predstavitev sicer nisva imeli težav, najini prijatelji pa so pač spremljali predavanja kolikor so le mogli, da bi odnesli kaj novega.

Povezovalna tema predavanj je bila nam vsem znana ADOLESCENCA, latinska tujka za MLADOSTNIŠTVO – učeno rečeno je to razvojno obdobje med otroštvom in odraslostjo, vsi pa dobro vemo, kaj to pomeni v praksi. Tema je zanimiva in predavanje so utvorili z ravno pravim dejstvom: „Über Adoleszenz können alte Leute nich sprechen (Mladostništva starejši ne morejo razlagati).“ Zato so organizatorji besedo predali nam, evropski mladini; v petek najprej poljskim študentkam, ki so predstavile svoje dosedanje delo na to temo. Literarna skupina je doživljanje mladostništva izrazila v spisih, ki so govorili o tipičnih najstniških problemih, prvih ljubeznih in nizki samopodobi. Teh tem so se oprijele tudi filmske in fotografske skupine. Njihovo delo je sicer bilo zanimivo, vendar posebej hvalila ga ne bom, saj teme niso bile izvirne in vse je bilo preveč površno, neoprijemljivo s točno določenega vidika. Kot nasprotje bom izpostavila delo Pozitiva, ponosnega DIC-arskega atributa, in Pionirskega doma.

SMO SE V GÖRLITZ-U

Naša predavanja so potekala v soboto, ponovno v isti predavalnici, kjer so najprej mentorji Pionirskega doma predstavili svoj filmski Festival ZOOM. Ta dvodnevni filmski-video festival se vsako leto odvija v mesecu aprilu, na katerem mladi filmski ustvarjalci iz osnovnih in srednjih šol dobijo možnost, da pokažejo svoj film na velikem platnu. Pokazali so tudi nekaj filmov, nato pa še fotografije učencev, ki so s tem medijem izrazili svoje gledanje na to obdobje. Sledila je kratka pavza, ki je vsem omogočila nadaljnje koncentrirano sledenje predstavitvi dela kulturno umetniškega društva Pozitiv. Vodil jo je naš mentor Bojan Matjašič. Izpostavili smo projekta Divided God (Razdeljeni bog), ki je raziskoval pomen religije kot element, ki prispeva k toleranci in k reševanju sporov ali pa jih morda sproža. V projektu Razdeljeni bog je potekalo prav tako več izmenjav med mladimi, ki so privedle do osvetlitve različnih platí tega problema. Produkti projekta so bili kratki filmi, spletna stran in publikacija Divided God. Predstavili smo tudi dicarjem zelo znani projekt BITI, ki je bolj interne narave, namenjen ozaveščanju dijakov glede ravnanja s hrano, naravo, energijo in vodo. V ta namen je bilo že ustvarjenih več manjših publikacij, ki jih dijaki ali obiskovalci lahko zastonj vzamemo in prebiramo. Naše predavanje se je zaključilo s projekcijo filmov nastalih pri projektu Divided God in s filmom Phobia, Natalije Kosmač, ustvarjen v sklopu projekta Biti. S tem smo zaključili sedenje v predavalnici in se sprehodili do centra mesta, do študenta ali pa čez most na poljsko stran. Meni osebno je mesto bilo zelo simpatično, gledano predvsem iz arhitekturnega vidika. Prevladujejo tako sakralne kot profane stavbe zgrajene v najrazličnejših stilih, od gotike do secesije. Mesto je dobro razvito, ima najsodobnejše trgovine, barčke, hotele in veliko restavracij. Kakšnih določenih znamenitosti ali muzejev si nismo ogledovali, saj za vodstvo po mestu ni bilo poskrbljeno in tudi časa ni bilo na pretek. Smo pa zato prečkali še na poljsko stran, ki je precej podobna nemški. Tako smo vsak po svoje raziskovali mesto, proti večeru pa smo se ponovno dobili na večerji v šolski avli. Kot se pač spodobi za izmenjave, smo po eni uri že priredili »spoznavni večer«, seveda na »dijaško-šudentski, torej mladostniški ravni«, ki je bil zelo zabaven in poln novih vezi. Naslednji dan, v nedeljo, smo se tako pač žrtvovali utrujenim vekam in popolni nezmožnosti razmišljanja ali kakršnega koli drugega aktivnega sodelovanja. Saj to v bistvu niti ni bilo potrebno, ker zadnji dan ni bilo več predavanj, temveč izrek pripomb, pohval, mnenj in idej, potem pa še srečno potovanje Slovincem, Poljakom in nasvidenje!

Tako smo preživeli tri dni predavanj in dve noči zabave v Görlitzu. Malo razočarani nad samo organizacijo, ki bi po nemških standardih prefinjenosti in delavnosti pričakovano morala biti boljša, že pričakujemo prihod nemških in poljskih prijateljev na ponovno srečanje v Ljubljani.

MOSTAR

Skupaj z nami so se v grozd stisnili še Bebo, veselo okrogel egipčan, ki prihaja iz Minije in je upravljal ročno narejeno lutko, Damir iz Kakanja, ki sodeluje tudi v tamkajšnjem Mladinskem teatru Mostar, Peya iz Namibije ter Amina iz Zenice. Popoldan smo začeli z vajami, spoznavanjem prostora in soigralcev. Proti večeru pa sprehod po mestu, do Pavarotti centra, Abraševića ali gostilne, ki so nam jo pokazali dijaki UWC-ja.

Najboljša lastnost zadnje, še pred prihodom so nam jo razkrili redni gosti, je bilo pivo za 2 marki (1 €). Zanimiv prostor, starejša zgradba, katere steklene stene verjetno niso bile očiščene že dolgo časa, gašperček v kotu, ki je prostor naredil precej vroč, natakara pa se nas je takoj ustrašil, češ bog si ga vedi kateri jezik govorijo tile.

Redni gostje, dijaki UWC, so nas spraševali od kod smo, kaj delamo in predvsem - zakaj smo tu. Nas pa je zanimalo kako se počutijo v Mostarju, kakšen se jim zdi Mostar, v čem oni vidijo največji problem. Odnosi v Mostarju so baje dobri, ljudje odprti in življenje barvito. O problemu Mostarja se ni nihče želel opredeliti, saj niti ne vedo dobro, kaj se je v Mostarju zgodilo. Tudi na samem kolidžu sem dobil občutek, da se pravzaprav trudijo vse skupaj pozabiti ali vsaj zabrisati. Omiliti do prebavljive mere.

Vprašanje o težavah Mostarja zna na domačinih priklicati dve možni reakciji. Prva, znana že iz kolidža, je skorajda ignorantska do grozot, ki so se dogajale. Druga reakcija pa je eksplozija besed, telesnih izrazov, pripovedi vojnih zgodb, kar se da prikrojene v nekakšno pozitivistično obrazložitev dogodkov pred, med in po vojni. Prebivalci Mostarja so že v veliki meri prepričani, da razlogi za vojno, ki so bili predstavljeni njim, pred in med vojno, niso bili vzroki temveč vzvodi, s katerimi so vojno pričeli. Kljub temu pa mi, verjetno tudi zaradi nepoznanosti okolja, Mostar še vedno deluje kot dvojno mesto.

Retta, dijakinja UWC iz Finske, je dejala, da se razdeljenost mesta najbolje vidi na dan nogometne tekme med nogometnim klubom Velež in hrvaškim športnim klubom Zrinjski. Obe ekipi domujeta v Mostarju. Ena na hercegovskem, druga na bosanskem delu Mostarja. Kljub napačnemu mišljenju marsikaterega prišleka, reka Neretva ni mejnik med hercegovsko in bosansko stranjo. Že stoletja v Mostarju velja pravilo, kdor ne skoči iz dvajsetmetrskega mostu, ne bo nikoli postal moški.

Kljub odprtosti prebivalcev Mostarja, se obveza človeka do svojih stereotipskih lastnosti in iracionalnosti samega sebe ne more pretrgati. Vsi bomo ostali kjer smo, če se ne bomo premaknili.

V jesenskem popoldnevu, po dolгих kilometrih vožnje, pogledih dežele, ki se je iz barskega močvirnatga zelenja počasi spreminjala, ton za tonom, v sive hribe in griče, ki jih le za pokušino prekriva nizko grmičevje, se pripeljemo v dolino reke Neretve, polno sočnih mandarin in trt. Del doline je bil poplavljen tako, da se je zelena reka prav zlila v okolje, ki ni bilo več sivo, pač pa je počasi narekovalo vse življenje in norenje prihajajočega tedna.

Po prvem prehodu, hitrem dotiku mesta, ki svoje razdvojenosti ne kaže več nasilno, pač pa dvojnost vidimo predvsem v tem, na kateri strani hiše je največ sledi vojne, po štirih minaretih in velikem križu, na hribu hercegovske strani končamo v „OKC Abrašević“, tamkajšnji Metelkovi, ki je center kulture z dvorano ter odrom, ki je kljub polomljenim deskam še iz zadnjega koncerta Dubioze Kolektiv ponudil dobro zatočišče naši zgodbi. Vpeli smo jo v performans, ki je združil naše misli in telesa kot jagode v grozd.

Že prvi večer smo se s cigareti v rokah stiskali pred vhodom v Abrašević. Iskali smo znane obraze ter se spraševali zakaj stojimo in kadimo zunaj. To nas je vprašal tudi prvi znani obraz, Maja, ena od udeleženk mladinske izmenjave v Ljubljani poleti leta 2010, glavna zvezda filma Poletje ljubezni/ Zgodba o belem biciklu. V zadnjem delu OKC Abrašević je s prenosnikom na mizi in pijačo v roki pisala neke šolske naloge. Ta utrip je v Abraševiću kar močan. Očitno se tam res ljudje zbirajo, delajo, uživajo, se imajo fajn, oz. kot bi rekel vsak Mostarac, živijo. Navdušenje in veselje ob ponovnem snidenju, za katerega smo že obupali, je bilo neizmerno.

Zjutraj smo se spoznali z mostarskim delom ekipe, dijaki United World College-a v Mostarju. Sam kolidž se nahaja v stavbi mostarske gimnazije, pred vojno eno najbolj priznanih jugoslovanskih šol. Gimnazija s svojo rumeno-oranžno fasado kar izstopa iz okolja. Večina stavb v Mostarju je na žalost posuta z luknjami krogel, ki so kot komarji piki po vroči vlažni poletni noči. Kontrast sive, okrašene le z luknjami različnih velikosti, v primerjavi z živo fasado gimnazije, že kar premočno sili v podobo Mostarja.

URESNIČITEV MOJIH SANJ SURFANJE NA PORTUGALSKEM

Vsaka stvar v življenju se začne z mislijo oz. željo in tako se je začela tudi moja. Pred petimi leti sem gledal »surf« video in stvar se mi je zdela odlična. Takrat je namreč moje življenje zapolnjevalo »skejtanje«, s čimer sem vedno doživljal edinstven občutek in to mi je osmišljalo življenje. Občutka ne morem opisati, s tem vas tudi izzivam, da sami poskusite in ga doživite.

Že od nekdaj sem oboževal morje, ker mi je vedno znova pričaralo občutek svobode in strahospoštovanja ob zavedanju oceanske veličine in moči. Verjetno že slutiš kam stvar pelje: deska + morje = popolna kombinacija. Za nekaj časa je vse skupaj šlo nekako v ozadje mojega življenja. A od tistega dneva naprej, sem ob vsakem posrednem stiku s »surfanjem« v obliki slik in videov, nekje v sebi začutil močno željo po tem, da bi to postala moja resničnost in ne zgolj slika ali video. Marca 2012 sem se odločil da grem! Ta odločitev mi je na pot pripeljala osebo, s katero je bila moja želja že uresničena, kupil sem le še karto, spakiral zgolj šolski nahrbtnik, par majic, hlače, japonke, vodo in že sem letel. Prvič v življenju v zraku in to leteč proti Portugalski. Ocean, valovi, pogoji za surfanje...

Pokrajina Portugalske je čudovita, da ne govorim o načinu življenja in ljudeh, katerim je povsem normalno, da v službo zamudijo eno uro. Sledil je pristanek v Portu, mestu, blizu katerega sem dva meseca živel blizu obale, surfal, kolesaril, ustvarjal...

Življenje je namreč zelo preprosto, če si takega narediš sam, a vendarle ti do tega pomagajo ljudje - hvaležen sem vam za vse.

Če te zanima kako mi je bilo, si preprosto zamisli svoje sanjske počitnice, natanko take kot hočeš, in prav tako je bilo meni.

Sam »surfanje« dojemam veliko več kot šport. Ocean je prostor, kjer veljajo drugi zakoni kot na kopnem. Betonska krivina je namreč fiksirana, v oceanu pa fiksacija ne obstaja. "Ocean je živ prostor" (J.R.), spreminjajoč se iz trenutka v trenutek. In prav zaradi tega je »surfanje« tako edinstven občutek, ki ga želiš izkusiti. Izzivam te!

O tem, koliko ima Portugalska prebivalcev, ne vem nič. Vem pa za izkušnjo, katero sem doživel ob »surfanju« in potovanju skozi njo. Pri tem resnično ne pomisliš na število prebivalcev, ampak si preprosto srečen, da si kjer si; na plaži opazujoč valove in sončni zahod in ob tem nekako že vidiš vzhod sonca, ki ponazarja nov odličen dan med valovi.

Moja želja po »surfanju« se je še bolj okrepila, ko sem prebral knjigo Učenja Oceana, avtorja Jerneja Rakuščka, in ne samo željo po »surfanju«, ampak drugačen pogled na življenje.

Tako, s tem bi zaključil to potovanje na Portugalsko in še dodal, da sem skozi to potovanje uvidel življenje v novem smislu; to, da je živeti čudež. Objemam vse!

MOSTAR, MALO MESTO

ZAVRAČAM VSA DEJSTVA O KULTURNO

Že samo pogled skozi okno med vožnjo do Mostarja mi da jasno vedeti, da gre za preprosto pokrajino s preprostimi ljudmi, med katerimi se je v obliki otočkov med brezčasnostjo mesta zasedel kapitalizem z vsemi njegovimi »fensi šmensi« trgovinami in neonskimi lučmi.

Po večurni urni vožnji končno prispemo v mesto, ki z vsemi preluknjanimi fasadami in ruševinami ob cesti, daje rahlo zastrašujoč vtis. Zdi se, kot da se je prav tu čas ustavil. Nihče brezglavo ne hiti in ne išče svojih sanj, nekje v množici ljudi. Nihče ni lačen pozornosti in materije, ki bi mu nudila lažen občutek svobode in moči. Obstaja samo lakota po hrani in čista preprostost, ljubezen.

Pa ne taka, kot jo poznamo mi. Temveč ljubezen, ki je tako kot vse ostalo ogrnjena v plašč pristnosti. Brez kamuflaže in izumetničenosti. Čista pristnost, elementarno zlato.

Zazdi se mi, da smo mi, novi klinci iz Evrope, nekje na svoji življenjski poti to preprostost izgubili. Pozabili smo na svoj notranji jaz ter v vsej snobovski zagnanosti gledamo le še etikete na obleki, na vrečki in nenazadnje etikete na čelu – imena. Zazdi se mi, da smo v vsej svoji kulturni dovršenosti nevede postali kup »brezosebnostnih osebkov«, ki v upanju na boljši status in boljše družabnike drug za drugim po svetu capljamo kot kužki za lastniki. Vsi patetični in lepi.

Tak vtis daje tudi Mostarska mladina, ki je svoje idole našla v novih nakulpovalnih centrih in v turbo folk zvezdah na otočkih kapitalizma. Postajajo podobni nam, izumetničeni in kul.

Na drugi strani so mesto in domačini, ki s svojim načinom življenja ustvarjajo drugačen čas, nov in izoliran svet. Ohranjajo tradicijo in jugo kult, ki se nažalost tekom novih generacij počasi izgublja. Ljudje so preprosti in gostoljubni. Nikjer ni opaziti brezbrizne ošabnosti in nesramnosti. Tudi mestno vzdušje je precej umirjeno. Zjutraj se, še preden moezin zapoje prvo jutranjo pesem, ljudje že zbirajo v kavarnah in jutro začno s turško kavo in cigareto. Tekom dopoldneva se ulice počasi napolnijo in trgovci in obrtniki že upajo na svoj prvi dnevni zaslužek. Ulice nazadnje okupirajo še turisti in ostali, tisti bolj zaspani domačini.

Z VELIKO ZGODBO

ZAOSTALEM IN PRIMITIVNEM BALKANU. AMEN.

Globoko v tej ležernosti mesta, pa se še vedno skrivajo hude stvari. Povojne traume, zavedno zapisane v srcih tistih, ki so vojno občutili na lastni koži. Tu so tudi mladi pod vplivom starejše generacije, razdvojeni med vprašanjem diskriminacije in enakosti.

Med balkansko vojno se je v Mostarju zgodil velik prelom. V njihov družbeni sistem smo posegli z našimi vrednotami - drugačnimi in uničujočimi. Pokazali smo na razlike in jih ovrednotili. Ljudi med sabo loči simbol in ljudje dajejo moč simbolu. Začaran krog.

Glavni igralci postanejo muslimani, kristjani in most, ki povezuje oba bregova reke ter separirano, nekdanje povsem enotno prebivalstvo.

Pa vendarle ni vse tako črno belo. Obstajajo peščice ljudi brez predsodkov do tistih na drugi strani. Prav tako postajajo faktor združitve nekateri mladi, ki s svojim mišljenjem in druženjem odpravljajo razlike. Navkljub vsemu, pa je tu še zmeraj veliki Nekdo, ki bdi nad vsem tem in s prstom kaže na človeka in ga okliče »sovražnik«.

Še povsem z mislimi v Mostarju se vrnemo domov.

Kulturni šok,
Evropa,
kužki in etikete.

D RAGO P INTARIČ

»pozitivec, mentor, vzgojitelj, popotnik...«

V DICARSKEM ZBORNIKU JE ZAPISAL, DA JE V SKLADU Z GRŠKO MITOLOGIJU PRVI VZGOJITELJ BIL MENTOR IN DA GA ŠE ZMERAJ NAJBOLJ NAVDIHUJE IN HKRATI OBVEZUJE PRAV MENTORJEVA VLOGA. V DIC-U JE ZAPOSLEN OD LETA 1996 IN JE VSEM DOBRO POZNAN KOT VZGOJITELJ IN PREDVSEM KOT MENTOR, NADOMESTNI OČE, ČLOVEK, KI VEDNO NAJDE PRAVO BESEDO, SPODBUJA KREATIVNOST IN RAZVOJ MLADIH NA VEČIH PODROČJIH.

»V isti Dic ne moreš vstopiti dvakrat! Vedno je nov, živ, mlad in pozitiven!«

Bil si mentor prvih časopisov, ki so izhajali med leti 1998 in 2001. Kaj te je spodbudilo k ustvarjanju časopisa? Kaj je bil njegov namen in kakšna je bila vizija mladih ustvarjalcev? Glede na tvojo vpletenost v mnoge projekte, si verjetno vsakemu moral dodati neko osebno noto.

Časopis Pozitiv, po katerem se je pozneje poimenovala skupina, je bila moja vržena rokavica dijakom vzgojne skupine, ki mi je bila ob prihodu v DIC zaupana.

Seme je padlo na plodna tla tako, da smo že po dveh mesecih izdali prvo številko. Takoj v začetku smo tudi spoznali, da dogodke ne velja samo popisovati, ampak jih tudi ustvarjati. Pozitiv je že zelo kmalu postal gibanje, ki je na polno vstopilo v dicarsko življenje. Upam si trditi, da je bil v tistem času »source«, ki je obudil potencialno energijo bogate tradicije zavoda, da je postal to kar je danes.

Uvodnik prve številke je predstavljal manifest, kjer smo v duhu pričakovanja nove dobe zapisali svoj kredo: tretje tisočletje, doba vodnarja pripada nam ali je ne bo! To je bila naša vizija. Iz današnje perspektive lahko vidimo, da smo bili del »prehoda«, gradili smo socialno mrežo in tvorno prispevali k točki preobrata, ki je nastopila sedaj in se dogaja pred našimi očmi.

Sladki opoj ustvarjalnega druženja z drugimi, praviloma mlajšimi sorodnimi dušami, me je zasvojil, posrkal vase in proces je stekel sam od sebe.

Koliko je pri tem bila prisotna moja osebna ambicija in nečimrnost težko presodim. Zagotovo pa timsko delo zdravi »ego« saj velja upoštevati tudi interese in želje tistih s katerimi dejansko sodeluješ.

Je mogoče potegniti rdečo nit med vsemi »generacijami časopisov« in najti vez, kaj je mlade za to sodelovanje motiviralo?

Pojav skupine mladih in mentorice, ki so se odločili izdati novi domski časopis, je najlepše darilo, ki smo si ga jaz in vaši številni predhodniki lahko samo želeli. Vse zapisano, ne glede na uspehe, številne nagrade in druge potrditve, ki so jih predhodne edicije dosegle, ne bi pomenilo kaj dosti, če ne bi bilo nadaljevanja. Za časopis, ki ga imamo pred nami lahko z gotovostjo zapišemo, da nadaljuje »krožno zgodovino« izdajanja časopisov v domu.

Ko govorim o nadaljevanju velja omeniti, da začetki dejavnosti izdajanje domskega glasila sežejo nazaj, dosti dlje od Pozitiva, v same začetke DICa, celo v Marjanišče, ko je izhajal na roko pisan časopis Plamen.

V prvih letih po drugi svetovni vojni je v domu izhajal časopis Mi mladi. V svojih srednješolskih letih so ga osnovali naši veliki literati Janez Menart, Dane Zajc, Lojze Kovačič in Ciril Zlobec. Osebno smo imeli priložnost, da smo v času jubileja, ko je nastajal zbornik oziroma, ko se je snemal dokumentarni film Helene Koder, Obrazi Marjanišča, spoznali te veličine slovenske književne zgodovine. No, ob velikem spoštovanju, tudi z cmokom v grlu, smo spoznali, da so v svoji rosní mladosti z ranljivostjo in negotovostjo, ko so še z okorelimi prvimi prispevki vstopali v svet ustvarjalnosti, bili podobni nam »vrstnikom« poznejših generacij.

Breme, ki nam ga je olajšalo to spoznanje in ustvarjalna radost, se sedaj predaja vam.

Omenjate me kot somentorja. To je zame veliko priznanje in čast predvsem zato, ker je moje tokratno mentorstvo nekoliko drugačno.

Tokrat se pojavljam bolj kot svetovalec, odprt za vsa vprašanja in neobvezujoče nasvete. To novo vlogo deloma narekuje zdaj že generacijska vrzel, v prvi vrsti pa je razlog za to drugačna notranja organiziranost, primerna novim časom in okoliščinam.

Novo je dejansko mogoče samo v prelomu s starim. Uredništvo, ki ga sestavlja skupina mladih nadarjenih posameznikov, to ne samo omogoča temveč dejansko zahteva. Kot ilustracijo temu lahko navedem, da je ob nastajanju pričujoče številke, ki je potekalo v enakopravnem dialogu, večina mojih predlogov pogorela. Omenjeno dejstvo nas pelje k drugemu delu postavljenega vprašanja v zvezi z generacijami prejšnjih časopisov. Ta »upor« zagotovo govori v prid posebnosti sedanje generacije, no moj odgovor o razlikah med generacijami ni povsem enoznačen.

Ko govorim o različnih generacijah mladih, ki so sodelovale pri časopisu, posredno dajem ocene različnim generacijam mladih s katerimi sem delal. Vseeno pa velja imeti v mislih, da gre pri izdajanju časopisa za posebno kategorijo. To so razmišljajoči mladi, ki že v osnovi prehitevajo svoj čas, napovedujejo trend, ki v različnih socioloških raziskavah kot generacijska posebnost ter opredelitev postane očitna nekoliko pozneje.

Posebnosti zagotovo so, no če pogledamo malo globlje, tudi z »zgodovinsko« distanco, pa so v bistvu le površinske. Svet na zunaj in mi v skladu z njim, vključno z vsem kar nas obdaja, je podvržen spremembam. To velja tako za tehnološki napredek z vsem njegovim interaktivnim vplivom, kakor za vse družbene, okoljske in bivanjske posledice. Tisto kar ga ohranja, da ne razpade v kaos naključij, pa je nekaj, kar prihaja izpod površja, ga presega, če smo malo spekulativni, mogoče celo osmišlja.

V tem smislu lahko rečemo, da gre za paradoks, kjer hkrati veljata obe izjavi; generacije vseh dicarskih časopisov so različne, hkrati pa enake oziroma sorodne. Dejansko gre za isto kategorijo mladih, odprtih, razmišljajočih posameznikov, ki vedo ali vsaj slutijo, da je »izza zaves« nekaj več kar je treba odkriti in osvetliti.

Večinoma svoje življenje živimo »ena na ena« se pravi sledimo toku, »mainstreamu«, konformizmu. Odzivamo se v skladu z družbenimi trendi, z željami in s strahovi, lastnimi in privzgojenimi. Na tej ravni doživljamo sebe kot posebne in unikatne. Življenje pogosto poskrbi, da nas »strese« iz lupine in soočimo se z banalnim, »sokratovskim« vprašanjem, kdo smo in kaj o fenomenu življenje dejansko sploh vemo.

Človeštvo se je kot vrsta izgrajevala milijone let. To kar je človeštvo in konkretni človek danes, vsebuje vse izkušnje, znanje, vso človeško zgodovino.

To pomeni, da je sleherni človek vsaj potencialno, vso človeštvo. Z razumom je to težko doumeti, no s srcem, ki je sposobno neosebnega, nesebičnega sočutja, kar nas povezuje z ostalim stvarstvom, je to doumljivo.

Mogoče bo to zvenelo prenapeto, morebiti celo mistično, a Pozitiv se kaže kot ena od tistih mrež, kjer se ljudje prepoznavajo kot pripadniki skupnosti, ki presega generacijske in časovne pregrade.

Letos praznujete 15. obletnico Teatra Pozitiv, ki ste jo obeležili z novo predstavo Skodelica džeza, v kateri nastopajo tako bivši kot sedanji dicarji. Kako doživljaš vrnitev bivših dijakov in sodelovanje s sedanjimi Pozitivci? Kako bi ocenil 15 let delovanja?

Praznovanje obletnice mi je omogočilo privilegij, »točko razgleda«, za katerega je večina Pozitivcev (razen »prvoborcev«) prikrajšana. Jaz poznam vse, drugi, ki se srečujejo na jubilejih, pa praviloma le generacije in posameznike, ki so prišli za njimi. Ko sem prej govoril o kategoriji ljudi – Pozitivcih je očitno to, da dišijo po istem mleku, pripadajo istemu gnezdu in skupnosti.

Vrnitev bivših članov teatra, njihov odziv, ko so se številno odzvali, da sodelujejo pri pripravi jubilejne predstave, potrjuje njihovo močno navezanost na nekaj, kar se jih je dotaknilo v njihovih najstniških letih in povezanost s tistimi, ki ta »magic« doživljajo sedaj.

V duhu sodobne terminologije lahko rečemo, da imamo opravka s socialnim omrežjem, ki je nastajalo, raslo in raste nenačrtovano in spontano. Opravka imamo s skupnostjo ustvarjalnih ljudi, ki vstopajo v družbeno življenje in bodo »posedli« to nesrečno deželo ter vlivajo upanje, da ji bodo povrnili dostojanstvo in prihodnost. V 15. letih je Teater Pozitiv na oder postavil 30 gledaliških predstav, samostojnih avtorskih projektov, pri katerih so idejno in izvedbeno kot soustvarjalci sodelovali mladi člani različnih zasedb. Produkcije so bile svojevrstna ogledala, ki so jih kot »mediji« postavili nasproti obdajajoči družbeni realnosti in jo odražali. Mladi, ki so šli skozi ta proces, so pridobili znanja in veščine ter se, v kar sem prepričan, navzeli pozitivnih vrednot ter timskega sodelovalnega duha, ki jih bodo širili in udeleževali v svojih delovnih in bivalnih okoljih.

Če teh petnajst let obstoja Teatra Pozitiv primerjamo s širšim družbenim okvirjem, torej našo mlado državo, vidimo, da se je ta na svoj »Olimp« povzpел že po svoji prvi predstavi in tam vztraja ves čas. Njegova prednost je, da je zmeraj nov in svež. Vsaka štiri leta se zamenja cela generacija. Aktivni posamezniki ostajajo kot mentorji kar pomeni, da se naša organiziranost glede kadrov, znanj in pristopov pri animaciji novih članov permanentno izboljšuje. Po drugi strani nas novinci in proces dela z njimi zmeraj na novo postavljajo na začetek. To nas prizemljuje in drži v stiku z realnostjo, da se ne »odlepimo in odlutamo«. Ni časa niti možnosti za slavo in prevzetnost. Vse postaja lanski sneg. Ostajajo lepe fotografije, posnetki in plakati ter nekaj kreativne nostalgije in to je vse.

Povsem drugačna zgodba se nam odpira, ko se ozremo na našo mlado državo. Na veliko propagiran napredek, ki smo ga dosegli v primerjavi s prejšnjim družbenim sistemom bivše države, je zastal. Nekdaj socialistična država in večina prebivalstva razen elite, ki je na hitro enormno povečala svoje premoženje, je obubožana in je doživela svoj gospodarski, družbeni in moralni »krah«. Ustrezna metafora za to primerjavo je lahko starogrški paradoks izražen v zgodbi o tekmi med Ahilom in želvo. Kot vemo Ahil ne more prehiteti želve. Pozitiv v primerjavi z upehanim Ahilom (ovenčan s številnimi zmagami in tudi nehvaležnimi četrtimi mesti) počasi, vendar vztrajno ubira svoj krog.

Velik del svojega življenja si preživel v družbi mladih, z njimi ustvarjal, jim svetoval, bil (in še vedno si) mentor. Kakšen je torej občutek opazovati nastajajoče projekte in entuziazem mladih?

V vseh teh letih sem kot mentor in koordinator številnih projektov, v veliki meri tudi snovalec platform na katerih ti temeljijo, bil tesno povezan z mladimi in z njimi soustvarjal. Pravi sodobni mentor mora dejansko biti medij, ki čuti ljudi in energijo tistih, s katerimi sodeluje. Pri tem mora paziti, da čim manj vpleta svoje osebne občutke in čustva ter sledi intuiciji in viziji, pravzaprav svojemu poslanstvu, ki ga mora prepoznati in udeležiti. Tak pristop presega razum, ki je praviloma orodje ega. Vključiti velja srce, empatijo in sočutje. To ti omogočijo tisti, s katerimi delaš in veš, da brez njih ne obstajaš. To so tvoji sopotniki, s katerimi skupaj potuješ. To seveda ne uspeva in ne uspe vedno, je pa imperativ, ki na dolge proge »zmaguje«.

To, kar v takih vznesenih trenutkih čutim, je ljubezen. Ne rad izgovorim to obrabljeno in zlorabljeno besedo, a vseeno mislim, da gre dejansko za to. Ljubezen je svetloba, ki sije in osvetljuje, daje življenje vsemu, ne da se je prilastiti in ni nevarnosti, da bi je zmanjkalo. Če se odpremo in ljubezen pošljemo v svet, jo namenimo tistim in vsemu tistemu kar nas obdaja, ta hrani našo telo in dušo in se nam povrne pomnožena. To zaustavlja kronološki čas in relativizira pojem mladosti. Ljubezen in mladost sta v bistvu sinonima.

Glede na trenutno dogajanje v državi, izražanje nezadovoljstva, demonstracije nas zanima, kaj meniš, da to pomeni ne samo za nas mlade, ampak za celoten narod?

Hmm, jaz se ne bi ustavil pri tem kaj to pomeni za mlade, naš narod oziroma deželo v kateri bivamo. Živimo v globalno povezanem svetu, ki je zabrisal svoje meje in odprl ta naš svet za vse dobre in slabe vplive. Ker je problem globalen, ga je potrebno tako tudi videti, mu pristopiti celovito, ga dojemati in »reševati« kot celoto.

Val protestnega gibanja je prišel k nam in v EU iz arabskih držav, kjer je globalni, liberalni kapitalizem s svojimi zunanjimi interesi in z njimi povezani domačimi samodržci, pripeljal obubožane množice na rob obupa.

V Evropi, ki je nastala na podlagi ideje idealistov in sanjačev po velikih vojnah v prejšnjem stoletju, danes opažamo povsem enak proces. Trditi, da je Evropska skupnost in njena širitev ter vključevanje novih članic z ukinjanjem notranjih mej (kar je omogočilo vdor velikega kapitala in mednarodnih korporacij) ukana, se sliši pretirano, no končni rezultat in »izplen« finančnih elit, temu hočeš nočeš pritrjujejo. Priča smo procesu, ko veliki sistemi, »velike ribe«, jedo manjše in polašča se nas občutek, da se je ta vzorec, temelječ na pohlepu (ki se mu reče gospodarska rast za vsako ceno) prevladal do te mere, ko ga ni moč več ustaviti.

Dvo milijonsko Slovenijo, našo državico, in usodo moramo gledati v tej prizmi. Tisto kar je dejanska nujnost in mogoča rešitev je internacionalni pristop, ki kliče k povezovanju množic na mednarodni, če ne že kar na globalni ravni.

Več kot očitno je, da je Svet pred velikim izzivom, kjer je korenita sprememba za njegovo prihodnost neizogibna. Ta bo tokrat nujno morala steči od spodaj od ljudi, ki bodo soodgovorno narekovali pravila igre in odločali. Dejansko se bo morala zgoditi v konkretnem, slehernem človeku, v meni in tebi. Gre za spremembo zavesti in korenito prenovo vrednotnega sistema, temelječega na solidarnosti, razumevanju in sodelovanju. Duh časa ter dogodki, ki smo jim priča, spominjajo na revolucionarna šestdeseta. Čas študentskih gibanj v Evropi, hipijskega gibanja v ZDA povezanega z vojno v Vietnamu ter sorodnih družbenih nemirov. Takratno gibanje »flower power«, življenje v komunah, zanimanje za vzhodno filozofijo, vera v ljubezen, ipd., družbeno ni prevladalo, celo več, dalo je osnovo nastajajoči potrošniški družbi. Zabava, čutnost, užitek, celo polje duhovnega, recimo želja po »instantnem« razsvetljenju, je postala biznis. Da je tak način sodobnega hedonizma posledično privabil strah, negotovost in nenasitnost, je postalo očitno, ko je začelo »dobrin« zmanjkovati. Povprečni človek je postal džanki, poistovetil se je s svojimi na novo razvitimi, lažnimi, psihološkimi potrebami. Pomanjkanje je začel doživljati kot frustracijo in osebno krizo, kar se odraža v povečani agresivnosti tako na medosebni kakor tudi družbeni ravni.

Tukaj leži tudi odgovor zakaj se je ta »nateg« sploh lahko zgodil in kdo je za to odgovoren. Človeška naravnost ter neumnost in posledično pohlep (z vsemi preostalimi šestimi naglavnimi grehi vred) sta brezmejnaja. Pri tem smo sodelovali oziroma smo se v to ujeli vsi, zato soodgovornost pada na nas vse.

Večina ljudi, ki jih danes vidimo na cesti, na žalost še ne deli tega spoznanja in uvida. Njihov bes je v veliki meri posledica razočaranja, jeze in zavisti. Da niso zmagovalci v tekmovalni družbi in da nimajo tistega kar si je prisvojila elita. To je naš izvirni greh, v katerem tiči odgovor in ključ rešitve.

Dejanska sprememba seže globlje od površinskih kozmetičnih popravkov in zamenjave elite. Dobra plat tega čemur smo priča, leži v tem, da smo prišli do točke, ko je sprememba nujnost, ki se bo dogodila s človeškim sodelovanjem ali brez njega. Na srečo je čedalje več posameznikov, celo skupin in povezanih mrež, ki so to doumeli in to upoštevajo v svojem vsakdanjem življenju.

Mladi ste prihodnost tega sveta in vi morate biti nosilci tega novega razmišljanja. Vi ste sol zemlje. Stvari morate vzeti v svoje roke, začeti s spremembo pri sebi, jo uveljavljati v vseh odnosih, ki vključujejo okolje in drugi živi in neživi svet. Skratka morate BITI za prihodnost, ki bo vaša in vam nesporno pripada.

Javno mnenje pravi, da je večkrat vodilo mladih nestrinjanje ali skepsa do vsega okoli nas. Kako ti gledaš na vpletenost mladih v politiko in ostale družbene procese?

Hmm, mladi...? Ne pozabite, da je to začasna kategorija in da smo tudi jaz in moji vrstniki nekoč bili mladi (čisto zares – ha ha). Vem, da se sliši kot floskula ko rečemo, da je važno, da si po srcu mlad ipd.

No dejstvo je, da se velika večina ljudi na žalost rodi in pelje skozi življenje po tirnicah, ki so jim jih načrtali drugi in se jim odvije do konca brez tega, da bi si dejansko postavili eno samo bistveno vprašanje. Gre za »mrtvorojence«, ki razen biološke mladosti na fizični ravni svojega bivanja v polsnu realizirajo svojo programirano karmo in niso živeli.

Važno je biti buden, zavedati se in čutiti življenje. To je mladosti pisano na kožo: radoživost, prožnost, odprtost za novo, raziskovanje, potovanje v neznano, dvom v vse in preseganje vzorcev podedovanega, sprijenega starega sveta.

Hitro ugotovite, da to ne morete želeli samo zase in morate to in svet z vsemi dobrinami deliti z drugimi in skrbeti za njega.

Ko postanete del spremembe, se vam bosta pot in način odpirala in kazala sproti. Že danes se vam odpirajo nove možnosti razvoja lastnega modela političnega delovanja. Odraščate sočasno z novo tehnologijo, kateri smo starejše generacije komaj kos, vam pa ta s pametno uporabo omogoča nove oblike komunikacije in sodelovalnega odločanja. Če boste prebudili dejansko inteligenco, ki temelji na etiki, poštenosti in pravičnosti, vam pripada vse. Iskrenost in sočutje vam bosta odkrila moč in radost sobivanja. Jemali boste le toliko, kolikor dejansko potrebujete in nikogar ne boste rabili vprašati za nobeno dovoljenje. Brez kančka slabe vesti lahko izgovorite slogan upornikov iz 60-ih: »Hočemo zdaj, hočemo vse!«

Znano nam je, da si na svoji življenjski poti veliko potoval. Iz kje izvira želja po potovanju? Kaj te je na poti najbolj navduševalo in katerih destinacij in ljudi se najbolj spominjaš?

Potovanje je sinonim tako za življenje kot za iskanje. Mislim, da je potreba po potovanju integrirana v človeški podzavesti, tesno povezana z evolucijo vrste, ki se je začela z izkušnjami lovca - nomada. Moje prvo potovanje, ki sem ga doživel in katerega občutke (vonj, podoba...) ne more prekriti nobeno poznejše, je pot v Istanbul leta 1979. Tja sem potoval še z dvema prijateljskima z »Orient Ekspresom« in tam preživel novoletne praznike. To je mesto v katerega sem se pozneje vračal še in še. Okus Simita (turške preste s sezamom) vonj in blišč Bazarja, jutranja molitev mujezina, ki se je raztezala preko speče prestolnice nekdanjega Bizantinskega cesarstva in Otomanskega imperija čez Bospor v Azijo, čarobni bližnji in daljni vzhod. To je vznemirilo mojo dušo, ki je pozneje iskala in še išče uteho v potovanjih telesa ter duha.

Večino potovanj v času mojih študentskih let, je bila povezana z avtoštopom. Dvakrat sem prepotoval Evropo po dolgem in počez, bil v Maroku, preštopal tudi dober del poti do Indije. Potovanja v poznih sedemdesetih in v začetku osemdesetih so deloma še segala v hipijsko obdobje in so imela poseben čar.

Svet je bil velik, srečeval sem sorodne duše, raztresene po vseh mogočih krajih. Z njimi popil čaj, skadil joint, izmenjal imena destinacij kamor velja potovati, redkeje naslove ljudi vedoč, da jih verjetno nikoli ne bom več srečal.

To je tem srečanjem dalo poseben, malodane religiozni pridih čistosti in iskrenosti, saj sem čutil, da gre za srečanja in geste naklonjenosti, ki prihajajo in sežejo do srca, ko za tisto kar dajete ne pričakujete ničesar in dejansko dobivate vse kar potrebujete.

Moje najdaljše, po posledicah za moj pogled na svet pa »najusodnejše«, je bilo potovanje v Indijo leta 1982. Na pot sem se odpravil po kopnem preko bivše Jugoslavije, Bolgarije do Istanbula, pot nadaljeval preko Turčije do Irana, Pakistana ter končne destinacije Indije in Nepala. Viden z današnje perspektive je bil to čas, ko se je v tem delu sveta kamor sem potoval, začel val nasilja, ki je preplaval svet v zadnjih dveh desetletjih 20. stoletja. Takratna Sovjetska zveza je izvedla invazijo v Afganistan, tam zanetila tudi poznejšo krvavo državljansko vojno, v Iranu je prišlo do prevrata, odstavili so Šaha in vzpostavili Islamsko republiko, razplamtela se je neizprosna vojna med islamskima deželama Irakom in Iranom, Izrael je napadel Libanon in povzročil exodus Palestincev in drugega arabskega življa iz te države. Bil sem eden redkih tujcev, ki je lahko zaradi jugoslovanskega potnega lista, takrat neuvrščene države, potoval skozi Iran po klasični romarski, hipijski poti do Indije. Prvi stik z novo realnostjo sem doživel že v Istanbulu. Ulice so bile polne beguncev, prav tako poceni umazani hoteli. Polna so bila dvorišča veleposlaništev, kjer so se gnetli z upanjem, da bodo dobili vstopne vize v zahodne države, kamor bi se umaknili pred peklom iz katerega so bežali in jih je zasledoval.

Zame (ob tem, da so me v prvih dneh kot naivnega popotnika obrali za tretjino denarja, ki sem ga imel za pot), ki sem prihajal z varnega sveta in si idealistično predstavljal bližnji in daljni vzhod, je to predstavljalo pravi šok in streznitev.

Namen potovanja, ki sem ga povezal s svojim študijem zgodovine, ki sem ga zaključeval in želel pripraviti diplomsko nalogo, je naenkrat dobil povsem novo razsežnost.

V Istanbulu sem čakajoč na avtobus, ki nas je peljal do Teherana, spoznal tri Pakistance srednjih let Hasana, Demala in Ramiza, ki so pred tem kot gastarbajterji delali v takratni Zahodni Nemčiji. Sprejeli so me kot prijatelja, po svoje kar kot brata, skrbeli zame, me pazili in učili o realnem svetu v katerega sem se napotil. Skupaj smo prepotovali puščavo, ki se je raztezala čez Iran in dober del Pakistana, vse do Lahoreja, obmejnega mesta z Indijo. Poiskali so mi varen hotel, mi dali zadnje svarilne napotke ter odpotovali domov proti severnemu, himalajskemu delu Pakistana. Od številnih ljudi, ki sem jih srečal na svojih potovanjih in so se mi na različne načine vtisnili v dušo omenjam te tri, saj je to srečanje in pečat, ki ga je pustilo v moji zavesti, seglo najdlje.

Po njihovem odhodu, sem na predlog enega od potujočih zahodnjakov, ki se je zataknil v Lahoreju (izgubil je dokumente, čakal na njih na svojem veleposlaništvu, v bistvu pa je bil, kot sem ugotovil pozneje, »nasukan« na heroin) zamenjal hotel. Po parih dneh bivanja, sem bil tarča poskusa rop, ko je le malo manjkalo, da ostanem brez vsega. Rešila me je prisebnost in nasveti mojih »angelov varuhov«, ki jih nisem videl nikoli več.

Po petih mesecih, ko sem se vračal iz Indije, sem skrenil na sever Pakistana, no pot je bila zaman. Hasan, katerega sem imel naslov in s katerim sva v času enotedenskega skupnega potovanja postala prijatelja za vedno, se je preselil v 2000 km oddaljeni v Karachi na jugu Pakistana.

Nam lahko zaupaš še kakšno zanimivo zgodbo s poti?

Vsaj eno sem že povedal. Ker jih je dosti, bom dodal še kašno povezano s to in s tem delom potovanja ter prijatelji, ki sem jih omenil.

Iran, južneje od Teherana ter dober del Pakistana, Beludžistan, ki meji z Afganistanom, prekriva puščava. Posebna dogodivščina je bila prečkanje meje v Zahedanu. Pred izhodom iz Irana je sledil temeljit pregled. Množico na poti v Pakistan so ločili v dve skupini. Na tiste, ki smo imeli potni list in smo bili redki ter na ostale, ki jih je bilo več sto, ljudi brez dokumentov, begunce, tihotapce najmanjšega kalibra različnih ras, ver in narodnosti. Pred to drugo skupino so vojaki razgrnili vojaška šotorska krila, kamor so morali zložiti vso svojo prtljago in izprazniti žepe. V skladu s strogim islamskim pravom so jim pobrali predmete, povezane s sleherni obliko zabave. Sporne so bile predvsem magnetofonske kasete različnih arabskih in turških glasbenih izvajalcev, ki so jih na koncu stresli na kup pred nami. Sledila je predstava v kateri je nastopil vojaški poltovornjak, ki je ob pogledih nemega občinstva, zapeljal čez zajeten kup.

Po iranski kontroli smo se v strnjeni koloni čez nikogaršnjo zemljo peš odpravili do dober kilometer oddaljene Pakistanske meje. Med potjo so mi pristopali številni »no name« sopotniki ter mi »podarjali« različne predmete (v glavnem digitalne ure, od ročnih do tistih na pisalih in obeskih), ki sem jim jih lahko kot človek z dokumenti in z manj kontrole spravil čez mejo. Bil sem podoben božičnemu drevesu, ki pa se je začelo z naglico, brez slehernega »hvala«, prazniti takoj, ko smo prečkali mejo. Če ne bi bil priseben oziroma če ne bi imel svojih »angelov« varuhov, bi verjetno ostal tudi brez svoje lastnine, po možnosti v gatah sredi puščave. Presenečenja so kar sledila. Prvo je bilo veliko improvizirano »mesto«, ki se je kot fatamorgana prikazalo sredi puščave. Šotorišče, z bazarjem ogromno avtobusno postajo v sredini, kjer so čakali številni kričeče poslikani, z različnimi svetili in obeski okrašeni avtobusi. Ob prvem pomisleku, da gre za ogromni cirkus, se mi je kmalu posvetilo, da so to avtobusi, ki nas bodo popeljali v osrčje Pakistana. Ko so se napolnili do zadnjega kotička (vključno z strehami) smo krenili na pot. Cesto, njeno traso so od puščave ločile le sledi transportnih vozil ter občasni kupi kamnov, ki so v grobem kazali pot. Puščavski, fatamorganski pojav so predstavljali tudi policaji, ki so se od nikoder pojavili na približno vsakih 50 km, zaustavili konvoj, na oko presodili sporni tovor ter zahtevali bakšiš. Potovanje skozi ta divji del sicer tudi drugače nevarnega Pakistana je potekalo samo podnevi. Ko se je zvečerilo, se je konvoj zaradi nevarnosti napadov razbojniških tolp v hribih, ki jih bilo potrebno prečkati, zaustavil in počakal jutro.

Tabor, večerno in nočno druženje je bilo posebno doživetje. Tisti, ki so potovali v muslimanskih državah si lahko predstavljajo to izkušnjo. Za muslimane je popotnik, posebej tujec, poseben gost, malodane sveta oseba, ki jo tako tudi sprejmejo in gostijo. Glede na vse videno in okoliščine ter tudi krute zgodbe, ki so jih ti ljudje nosili v sebi, je bila ta bazična človečnost, sprejemanje in razumevanje nekaj, kar me je popolnoma presenetilo in česar nikoli ne bom pozabil.

Ne vem če ste imeli v mislih te vrste prigode, ko ste me povprašali po njih. Jaz sem jih navedel zato, da povem, da dejanski popotnik kmalu neha biti turist, ki mu denar in potovalni čeki oziroma kreditna kartica v žepu, dajejo posebni status in distanco do tistega v kaj se podaja in do tistih, ki jih srečuje. Ne morete biti srečni med ljudmi, ki jih je zaznamovala nesreča, to hočeš nočeš nujno delite z njimi.

Kaj so ti dala potovanja? Kaj je tisto, za kar je vredno potovati, odkrivati nove svetove, kulture, ljudi?

Potovanje je v bistvu intenzivnejše doživljanje življenja. Lahko nam omogoči, da se ga zavemo in si začnemo postavljati bistvena eksistenčna vprašanja, kaj vse to kar se nam dogaja pomeni, za kaj sploh gre? Če potuješ sam v drugih kulturnih okoljih in srečuješ ljudi drugačnih navad, prepričanj in pogledov na svet, to samo po sebi odpira budnost. V primerjavi z vsakdanjim utirjenim življenjem, sta tu sleherni trenutek in situacija nova, neponovljiva. To zahteva dejanski stik z realnostjo, kreativen in adekvaten odgovor. Kmalu se zaveš, da nič manj kot druge in tisto okrog tebe, spoznavaš samega sebe, svojo kulturno pogojenost in odzive. Tako potovanje osvobaja, omogoča preseganje vsiljenih družbenih vzorcev ter stereotipov, ki smo jih, vsaj dober del, vsrkali že z maternim mlekom. Širi kapaciteto duha, seže pod površino sveta razlik, ti odpira srce za občutke sočutja in povezanosti z drugimi, s katerimi deliš zrak, vodo in hrano.

Potovanje je po tvojih besedah sinonim za iskanje. Zakaj bi mladim svetoval, da potujejo?

Potovanja človeku širijo obzorja, ga spreminjajo, prispevajo k njegovi osebni rasti in rasti vrste in družbe, kateri tvorni del je. Potovanje je dejansko eden od receptov in zdravilo za novi boljši svet. Obstajajo številni posamezniki, ki bi jim to morali predpisati kot nujno, če že ne kar kot obvezno terapijo.

Z BOGOM HOLLYWOOD!

Od 7. do 18. novembra preteklega leta so se Ljubljanske ulice znašle v posebni atmosferi. Po ulicah je mrgolelo filmskih navdušencev in ostalih vojerjev, ki so si za tišje pred vsakodnevnim bezljanjem našli v kinematografih. Šušljalo se je o filmih, ki so vredni ogleda in tistih, ki jih za nobeno ceno ne bi smeli zamuditi... evforično pričakovanje pa umirja ležerno deževno vreme.

Že triindvajsetič zapored se je v prestolnici odvil ljubljanski filmski festival Liffe. Gre za enega izmed tistih dogodkov, ki se vsaj malo dotakne vsakega posameznika, če že sam ni pristal v dolgih vrstah pred blagajno za nakup vstopnic. Tokrat so nam organizatorji postregli s filmi razdeljenimi v različne programske kategorije, tako da se je našlo nekaj za ljubitelje eksperimentalnega filma, privrženca že znanih, uspešnih režiserjev in tudi tiste, ki si radi ogledajo pozne filme z nekoliko bolj žgečkljivo vsebino.

Na festivalu vsako leto podelijo 4 nagrade: Vodomec (nagrada režiserju najboljšega filma iz Perspektiv po izbiri mednarodne žirije), Zmaj (nagrada občinstva najbolje ocenjenemu filmu, ki še ni bil odkupljen za Slovenijo), Fipresci (mednarodna žirija svetovnega združenja filmskih kritikov in novinarjev) in nagrado za najboljši kratki film.

Tokratne nagrajene zvezdice:

Nagrado Lore je dobil film Cate Shortland z naslovom Lore.

Nagrado za najboljši kratki film je prejel Hallvar Witso s filmom Tuba Atlantic.

Fipresci - nagrado mednarodne žirije svetovnega združenja filmskih kritikov in novinarjev je prejel Otrok iz zgornjega nadstropja (L'Enfant d'en haut) režiserke Ursule Meier. Film prikazuje zgodbo o mladi materi samohranilki ter njenem samovzgojenem sinu, ki krade po smučiščih in okoliškim fantom ter ostalim priložnostnim kupcem prodaja svoj plen. Na željo njegove lahkožive mame Louise, se v družbi predstavljata kot brat in sestra, kar ji omogoča precej lažji dostop do dela, predvsem pa do novih snubcev.

Prelom: »Ona je moja mati« prizna mladi Simon. Stvari se začnejo rušiti kot domine, ena za drugo. Njun odnos peša in dokler še lahko, si Simon materinsko ljubezen kupi z ilegalno zasluženim denarjem. Kasneje tudi njemu ne uspeva več. Brezizhodno situacijo poskušata rešiti s skupnim delom na smučišču, kjer pospravljata apartmaje, v katerih so nastanjeni bogati turisti. Vendar se Simon ne more odreči kraji, svoji naravi, kar ju porine v vrtinec nesreče in krivde. Tekom filma s številnimi zapleti mati in sin postaneta lačna tujca sredi Švice, dežele kjer se »cedita med in mleko«, kjer je ekonomsko stanje stabilno kot nikjer drugod?!

Zvezda (glede na »buzz« in originalnost ogromna bela luknja z zasvojljivo privlačnostjo njene črne prijateljice) 23. festivala je Klip, srbski prvenec režiserke Maje Miloš, ki je poleg številnih pohval publike prejel nagrado Vodomec. Gre za kontroverzni film, ki te skupaj z mlado igralsko zasedbo potege v destruktivno okolje, polno skritih emocij, iz katerega ni izhoda. Sprva film spominja na otroško pornografijo, kar se kaj kmalu izkaže za velik nesmisel, četudi so še vedno prisotni pomisleki morebitnega izkoriščanja. Vendar so ravno hladnokrvni seks, nasilje in solze tisto, kar pokaže objektivni in realen pogled na današnjo mladino. Glavno vlogo igra Jasna, hčer očeta, ki oboleva za rakom. Zdi se, da vse svoje upe postavlja v zapeljive trike, s katerimi si želi omrežiti Đoleta, mladega Srba, v katerega se je zaljubila. Celotna zgodba je torej preplet različnih dogodkov med katerimi ne manjka surovega nasilja in hladnega seksa, ki pa ima ključno vlogo pri razumevanju ljubezni, ki ni zavita v odvečna čustva in pretirano izpovedovanje. Gre le za simpatijo, surovost, seks in turbo folk – realnost in način življenja. Dogajanje je torej umeščeno med srbske »newge« pubertetnike, ki svoje življenje posvečajo raziskovanju sebe, pri čemer so stalno ujeti v kremlje Facebooka, Youtuba in turbo folk kulture. Orodja, ki pomagajo pri iskanju identitete, se vse prej izkažejo le kot prepovedani sadež v (srbskem) raju.

Po številnih forumih je opaziti zlonamerne komentarje, češ, da je film plehek. Vendar je potrebno upoštevati zgodovinsko ozadje nekoliko tehnološko zaostale Srbije, ki se preko današnje mladine posredno povezuje z zahodom. Zato so telefonski posnetki, spogledovanje s telefonsko kamero, youtube in facebook ključnega pomena za razumevanje tegob in bitke, ki jo dnevno bije srbska mladina.

Dopis:

Omenjeno besedilo je del »off the record« pogovora z Dragom Pintaričem. Želeli smo ga povezati s tematiko filma, saj utegne pomagati pri odkrivanju novih dimenzij in pogledov na družbo.

Sodobne tehnologije so orodja, ki so svet pospešile, ga odprle tudi navznoter in ga ponotranjile. Interaktivni mediji so nas hočeš nočeš postavili v vlogo, ko smo soustvarjalci realnosti in sveta takšnega kakšen pač je. Ni več velikega brata, ki bi nas proti naši volji nadziral in mi bi se temu upirali, se skrivali in bežali pred njim. Teorija zarote odpade. Veliki brat smo tudi mi, ko »vojersko«, npr. s facebookom in podobnimi socialnimi orodji vstopamo (recimo brskamo po profilih drugih) in se postavljamo ali zgolj kukamo na virtualno »nudistično« plažo. Izpod te čutne in čustvene površine nam čarobni Cyber svet odpira možnost vstopanja v prostore, v katere se je v 70-tih vstopalo s pomočjo psihaletičnih drog. Ni slučaj, da so računalniško in Cyber tehnologijo v bistvu razvili isti ljudje, ki so že v zgodnjih šestdesetih eksperimentirali in raziskovali različne psihoaktivne substance. Z dognanji nove tehnologije so virtualni svetovi, po svojem vplivu in posledicah, postali realnost, celo resničnejša od realnosti same. Tisto kar je za slehernega posameznika in družbo (tudi kulturo) pomembno je, da ob zavestnem raziskovanju življenja, išče ravnovesje. Za mojo generacijo je bilo koristno, če ne že kar nujno, da je »razstrelila« lastne možgane in se dotaknila božanskega v sebi. Za današnjo »facebook generacijo«, za iskanje ravnotežja to ni več nujno potrebno, morebiti je lahko celo škodljivo. Tisto kar vam dejansko manjka, je ravno ta fizični kontakt, stik, realni dotik telesa in duše. V tem smislu so fizična potovanja »ozemljitev«, kontakt s kompleksno realnostjo, ki presega človekov »napsihiran« um, ga postavi v komunikacijo z drugimi, s svetom in okoljem.

"UPAMO, DA BOMO V IMELI PRIPRAVLJENO

To so besede, s katerimi je sekretarka ZDA Margaret Heckler, leta 1984 razveljavila gejevsko skupnost. 28 let kasneje, ga še vedno nimamo. AIDS, nekdanji znan pod imenom GRID (gay related immune deficiency), je definiran kot skupek simptomov in okužb, ki so posledica izčrpanosti imunskega sistema zaradi okužbe z virusom HIV. S tem sindromom je leta 2010 živelo kar 34 milijonov ljudi, letno pa jih kot posledica umre 1,8 milijona. Pretresljiv je tudi podatek, da kljub splošni informiranosti vsako leto zboli nadaljnjih 390 tisoč posameznikov. Seveda se moramo zavedati, da število okuženih raste, predvsem na jugu Afrike (v državah kot so Bocvana, Lesota in Namibija), kjer je seznanjenost s sindromom mnogo manjša. Bil je december. Zasneženi december. Mesec snežnih radosti, veselja in praznovanja. Najbolj čaroben mesec v letu, ko si zadamo novoletne zaobljube ter se odločimo za spremembe. Lagal bi, če bi rekel, da hranim otroka v sebi. Otroški entuziazem me je že zdavnaj zapustil. Pa ne samo zaradi tega, ker sem dokaj mlad odkril kdo v resnici je Božiček. No, delno. Ubilo me je predvsem soočenje z družbo. Z družbo 21. stoletja, časa ko je vse mogoče. Stoletja, v katerem bo po besedah Andyja Warhola, vsak imel 15 minut slave. Presenetila me je apatičnost organizacij in združb, pasivni odzivi posameznikov in splošna nejevolja.

Sama bolezen je pretirano stigmatizirana, istočasno pa o njej kroži preveč napačnih stereotipov. Eden izmed njih je predstava AIDS-a kot bolezni homoseksualcev. Seveda pa je pogled na samo homoseksualnost zelo različen, v večini primerov nasprotujoč. Ker živimo na sončni strani Alp, kjer Slovenci veljamo za tipične zapečkarje, ki seveda nasprotujejo večini stvari, ki niso v skladu z katoliško vero. Najbolj patetično pa je dejstvo, da smo »razsodnost« o naravnem in nenaravnem (beri nepravilnem), pridobili skupaj z religijo. Nesprejemanje in zavračanje istospolno usmerjenih posameznikov nam je preprosto »v krvi«.

NASLEDNJIH DVEH LETIH, CEPIVO ZA TESTIRANJE."

Po statističnih podatkih letno v Sloveniji zboli samo okoli 50 posameznikov, kar je v primerjavi z drugimi članicami Evropske unije neverjetno malo. Te številke v svetovnem smislu izpadejo fiktivno, izmišljeno kot da bi jih napisal J. R. R. Tolkien osebno. Omeniti je potrebno tudi dejstvo, da vsako leto zbolijo predvsem homoseksualci nad 50 letom starosti (IVZ RS). Letno se na infekcijski kliniki zdravi samo 170 bolnikov, kar je relativno malo. Preventiva je splošna znana, sam pa sem mnenja, da ob konstantnem ponavljanju principov zaščite med spolnimi odnosi ter teorij o vzdržnosti, ne prideš daleč. Doje-manje sindroma je različno. Sama okužba z virusom HIV, ki kasneje napreduje v AIDS, velja v družbi za nekaj dokončnega, smrtnega. Seveda pa se najdejo tudi redki posamezniki, ki znajo ceniti in izkoristiti izoliranost od soljudi ter najti svoj notranji glas. Kljub dejstvu, da bi se naj po navedbah svetovne zdravstvene literature AIDS pojavil šele v 30ih letih prejšnjega stoletja, pa smo si lahko enotni, da nas spolne bolezni obkrožajo že od nekdaj. Navsezadnje sta zaradi njih umrla tako Baudelaire kot van Gogh.

December je minil in za njim januar.

V luknjo so ga zakopali
Živega

Mrliči

ko sem lačen spim
ko sem zaspan jem
da zgrešen sem, vem

udarec tišina
svet je lep in brutalen

smrt je milina
pritisk je stalen

star vonj v zraku
s krvjo si je napolnila kozarec vina

ugasnjen cigaret
posteljni škripet
z užitkom se predaja raku

še zadnji izdihljaj orgazma
senca dima na steni
misel prazna

luna, njen obraz na nebu